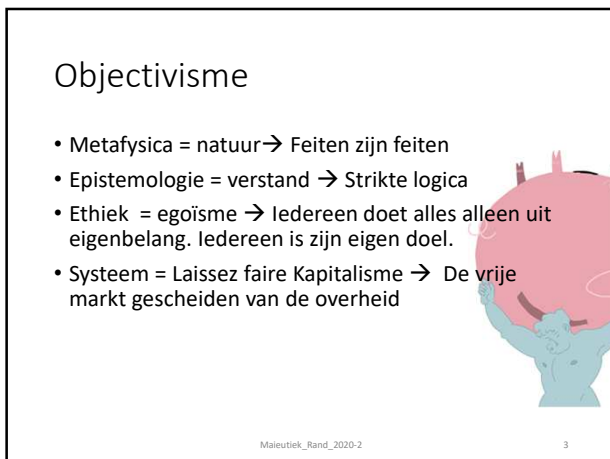

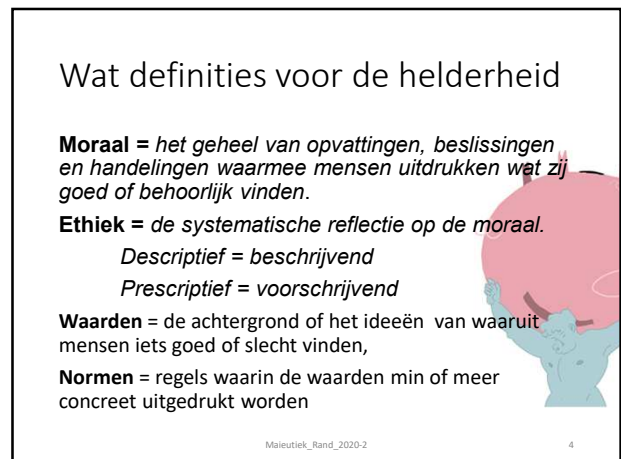
1

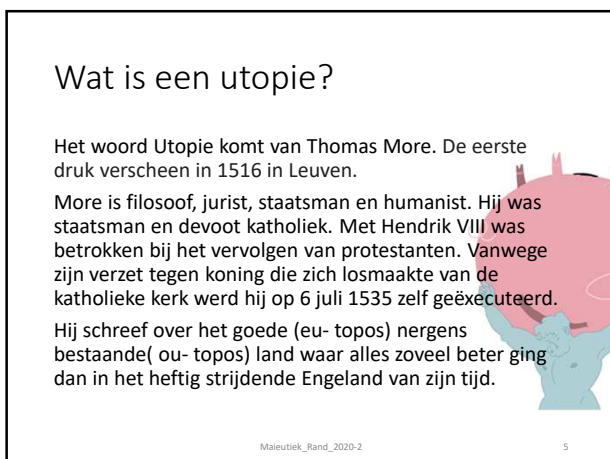
2

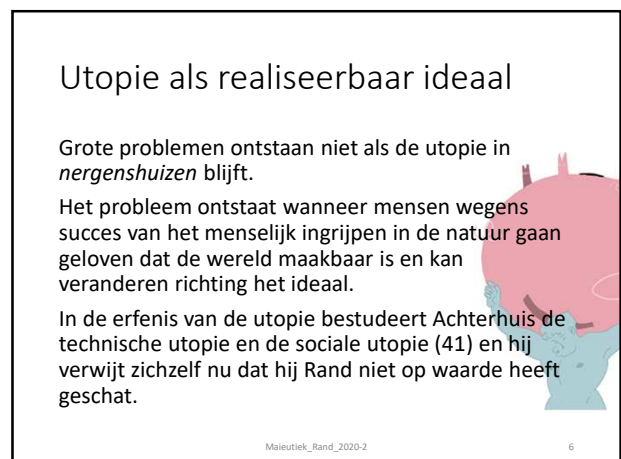
3

4

5

6

Spectrum van opvattingen over begrip Utopie

Achterhuis beschrijft de utopie als iets dat te realiseren is of zou moeten zijn, zijn kritiek gaat eerder over de manier waarop.

Zelf heeft hij diverse posities ingenomen t.o.v. de utopie m.n. de socialistische utopie.

Dat ik dat hier vermeld is van belang omdat Achterhuis de utopie toen en nu weer benaderd als iets dat leidt of zou moeten leiden tot een -min of meer planmatig- nastreven van dat ideaal.

Bij het cursusmateriaal een opiniestuk van Y. Zarka die precies het tegendeel beweert en denk ook aan Poppers waarschuwing in *Open society and its Enemies*. Mensen aan deze kant van het spectrum zien vooral de gevaren van de maakbaarheid

Maieutiek_Rand_2020-2

7

7

Kritiek op de Utopie gevoeligheid van denkers

In de tekst van Achterhuis in de Gids wordt duidelijk uit een aantal uitspraken hoezeer existentialisme, communisme en in breder zin progressief Nederland zich hebben laten inpakken in utopische vergezichten.

Sartre en de Beauvoir, Nauta en Wim Wertheim, Achterhuis zelf.

De kritiek van Bolkenstein is hierbij vooral interessant omdat hij de vrije markt als objectieve oplossing ziet tegenover dit ideologisch geweld.

Maieutiek_Rand_2020-2

8

8

Utopie als te realiseren ideaal heeft een relatie met totalitarisme (Arendt 1952)

Achterhuis schrijft in *Utopie* (2006) dat er uit allerlei dingen af te leiden is dat More Utopie niet als realiseerbaar ideaal bedacht heeft.

Maar al in 1533 richt Vasco de Quiroga twee dorpen in Mexico in als Utopische plekken. (hij was niet de minste hij werd bisschop van Mexico.) Hoe het met zijn experimenten afliep is onbekend.

Maieutiek_Rand_2020-2

9

9

Familie van Utopieën

- Thomas More is de uitvinder van de soort tekst waar we het over hebben. Maar met dat die tekst er ligt worden ook terugkijkend utopieën ontdekt;
- Achterhuis vindt Plato's staat een utopie en het beloofde land van Kanaän uit de bijbel, en dan loopt het door via Amerika naar de communistische heilstaat. (Achterhuis *Utopie* blz. 24 t/m 64)

Maieutiek_Rand_2020-2

10

10

Waarom herkennen we in Europa Rand niet als invloedrijke utopist?

1. We lezen Greenspan als economisch wetenschapper en begrijpen Amerika niet als fundamenteel anders. (24)
2. We zien het verschil niet tussen klassiek liberalisme en modern (neo) liberalisme. (32,33)
3. De familie van utopieën gaat voornamelijk over geldloze samenlevingen waar egoïsme is verdwenen. Dit is een onverwachte variant. (41)

Maieutiek_Rand_2020-2

11

11

Maar het is wel utopisch

Maakbaarheid,

Gaat om samenleving niet het individu die moet veranderen,

Gaat om een totale verandering naar een nieuwe vorm,

Zuiverheid en schoonheid van de goeden t.o.v. de smoezelige rest,

Liefde en seksualiteit en arbeid moeten gereguleerd worden in iedere utopie. Het eerste lost ze op middels rationaliteit, het tweede door geld.

Maieutiek_Rand_2020-2

12

12

De kracht van de utopie

Greenspan als dader wordt zelfs ontzien door kritiek (Driehuis 48) omdat hij geloofde in zijn idealen.

De overtuigingskracht is des te groter als iemand een idee uitdraagt dat hij door en door gelooft.

Dit is echter ook de kokervisie die iemand gevaarlijk maakt, want alles wat er gebeurt wordt uitgelegd in het kader van de utopie.

De invloed van Rand op Greenspan (citaat 54) en via hem op de Amerikaanse en misschien zelfs de Russische economie (citaat 55) was groot.

Maieutiek_Rand_2020-2

13

13

De kracht van de utopie gaat lang door

Als Galbraith aan het begin van Greenspans carrière zegt dat alleen bolsjewisten en aanhangers van Rand een oplossing hebben voor de inflatie zegt Greenspan tot de laatste groep te behoren (53)

Pas wanneer Greenspan ondervraagd wordt in het Huis van Afgevaardigden (2008) zegt hij dat hij het mis had m.b.t. de vrijemarkt ideologie, terwijl hij veertig jaar dacht bewijs te zien dat hij het goed had met zijn systeem. (60)

Maieutiek_Rand_2020-2

14

14